

‘Nederlanders zijn slaven van de bank’

By **Boudewijn**, www.hanzemag.nl

De politiek heeft niets geleerd van de financiële crisis die de samenleving de afgelopen tien jaar teisterde, de twee kabinetten-Rutte hebben die crisis onnodig lang laten voortduren, de zeepbel op de huizenmarkt is inmiddels ongeveer net zo groot als dat hij was in 2007 en de gewone burger zal weer de klos zijn van het door schulden maken gedreven financiële systeem. Vrolijk kun je de analyse van Ewald Engelen onmogelijk noemen.

Ewald Engelen, heeft wel wat van een onheilsprediker: ‘Wij allen zijn vastgeketend met schulden’

Toch gaat het betoog van de hoogleraar Financiële Geografie er op 21 augustus erg smakelijk in bij het publiek in de tot aan de nok toe gevulde Ophelia Tent in het Groningse Noorderplantsoen. Als Gods woord in een ouderling, zou men kunnen zeggen, en Engelen heeft ook wel wat van een prediker van doem en onheil. *Wiens schuld is het?* heet de lezing en hoewel het Engelen naar eigen zeggen niet gaat om schuldigen aan te wijzen, richt z’n toorn zich op dé politiek, dé financiële wereld en hét neo-liberalisme. ‘Wij allemaal, we zijn tot slaven van het financiële systeem gemaakt, horigen van de banken, vastgeketend met schulden.’

‘Hoezo, het gaat goed met de economie? We zijn weer weer massaal aan het gokken geslagen’

De crisiskabinetten onder premier Mark Rutte hebben volgens Engelen verzuimd om daar een eind aan te maken. ‘De economie staat er volgens de rekenmeesters van het kabinet inmiddels weer goed voor, maar dat herstel komt door de groei in twee sectoren: de financiële instellingen en de aandelenhandel.’ Dat zijn volgens Engelen precies de sectoren die cruciaal waren voor het ontstaan van de crisis, sectoren die zich bezighouden met speculeren: nu investeren in iets dat later geld zal opbrengen. ‘De huidige groei betekent dus dat we weer massaal aan het gokken slaan. De huizenprijzen rijzen de pan uit. Waarom? Omdat de rente voor leningen enorm laag is. Wie ergens wil wonen, klopt bij de bank aan voor een hypotheeklening. De burgers steken zich dus in de schulden, die ze nú kunnen betalen. Makelaars, notarissen, bankiers en aanverwanten verdienen weer. Maar wat gebeurt er als de rente gaat stijgen...’

‘Schandalig! Ik snap niet dat de mensen niet hun hooivorken pakken en optrekken naar Den Haag’

Als uit één mond, verzucht de zaal: ‘Dan dalen de prijzen.’

‘Precies, dan ben je de klos. Je betaalt je blauw en je raakt je huis niet kwijt.’

Engelen vindt het onbegrijpelijk dat de politiek dit laat gebeuren. ‘Schandalig! Ik snap

niet dat de mensen niet hun hooivorken pakken en optrekken naar Den Haag om te protesteren.’

Misschien komt het dat de Nederlanders het niet durven, suggereert Engelen. ‘We zijn allemaal afhankelijk van de financiële instellingen.’ Schuldverslaafd, noemt hij dat, waarmee hij bedoelt dat Nederlandse burgers slaven zijn van de schulden die we zijn aangegaan.

‘Onderwijs zou gratis moeten zijn, maar nee, we zadelen studenten op met een schuld van 25-duizend euro’

Schulden maken, lenen van de bank, het is doodnormaal geworden, want, zo hebben we geleerd, later betaal je het wel een keertje terug. ‘Zelfs studenten. Onderwijs zou gratis moeten zijn. Voordat ze de arbeidsmarkt betreden, torsen ze al 25-duizend euro schuld op hun nek.’

‘Wat had Rutte dan moeten doen?’ klinkt het een beetje kregel uit de mond van iemand die vindt dat we er, nu de zaak immers weer aardig op orde is, weer met frisse moed tegenaan moeten gaan. Engelen herhaalt dat de zaak in zijn ogen niet op orde is en dat Rutte niet ongekend hard had moeten bezuinigen op de publieke uitgaven. ‘Nederland zuchtte niet onder de schulden in de publieke sector, maar onder private schulden. En waar staan we nu? De publieke sector is verschaald en de private schulden zijn weer net zo hoog als in 2007. De zeepbel is weer net zo hard opgeblazen.’

Het welverdiende applaus is uitbundig, veel bezoekers nemen de gelegenheid te baat om Engelen de hand te schudden en te danken voor zijn wijze woorden. Meewarig hoofdschuddend lopen ze het terugwijkende avondlicht in waar ze zich kunnen laven aan al het fraais dat theaterfestival Noorderzon te bieden heeft.

Sommige bezoekers hebben in hun agenda de volgende lezing van Studium Generale genoteerd: *The science and methods of memory champions* van Boris Nikolai Konrad, neurowetenschapper, geheugenatleet én de man met het beste geheugen ter wereld (donderdag 23 augustus, Machinefabriek).

